

รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน
บ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สุพรรณบุรี เขต 3

Model for the Promotion of Teacher's Learner Centered Learning Process
Management for the Teaching Standard Performance of Bannongnae
School Under Suphan Buri Elementary Educational Service
Area Office 3

ประคอง รัศมีแก้ว*

Prakong Ratsameekaew*

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแห่น วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

Bannongnae School Director, Senior Professional Level Director

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) นำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) ศึกษาผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 6 ด้าน คือ (1) การส่งเสริมการวางแผนการจัดการเรียนรู้ (2) การส่งเสริมการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ (4) การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และ (6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 3) ผลการทดลองปฏิบัติก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมมีระดับค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาในระดับมากซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อน การพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการทดลองปฏิบัติก่อนใช้รูปแบบ การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมมีระดับค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน 4) ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม

ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และของโรงเรียนบ้านหนองขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

คำสำคัญ : รูปแบบ, การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, คุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the state of the promotion of teacher's learner centered learning process management 2) present the model for the promotion of teacher's learner centered learning process management 3) study the results of the experiment in the model used for the promotion of teacher's learner centered learning process management 4) study the results of the inspection of the appropriateness, possibilities, agreements and benefits of the model for the promotion of teacher's learner centered learning process management. This study is Research and Development. The populations of this research consisted of the teachers, basic education committee and parents. The researcher employed frequency, percentage, mean, and standard deviation as research tools.

The research findings were as follows:

1. The state of the promotion of teacher's learner centered learning process management as a whole was at the high level.

2. The model for the promotion of teacher's learner centered learning process management consisted of 6 aspects as follows; (1) the promotion of learning management planning (2) the promotion of the curriculum administration and learning activities management (3) the promotion of the enabling environment management (4) the promotion of the learning management evaluation (5) the promotion of the teachers and personnel development and (6) the promotion of the parents and the community participation

3. The results of the experimental performance between before and after using the model for the promotion of teacher's learner centered learning process management as a whole was at the high level which statistically indicated significant differences of .05 and the results of the experimental performance between before and after using the model for the promotion of teacher's learner centered learning process management for the teaching standard performance as a whole was at the high level which statistically indicated significant differences of .05

4. The results of the inspection of the appropriateness, possibilities, agreements and benefits of the model for the promotion of teacher's learner centered learning process management according to the development level found that the appropriateness, possibilities, agreements and benefits of the model for the promotion of teacher's learner centered learning process management for the teaching standard performance as a whole were at the high level, and the appropriateness, possibilities, agreements and benefits of the model for the promotion of teacher's learner centered learning process management for the teaching standard performance were also at the high level.

Key words : Model, Teacher's Learner Centered Learning Process Management, Teaching Standard Performance

บทนำ

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center Learning) คือรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านสื่อ และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของครูโดยตรง แนวการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาได้ตามของตัวเอง แต่แตกต่างกันที่ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด รวมไปถึงทักษะต่าง ๆ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงไม่ควรที่จะเป็นไปในแนวทางเดียว ควรมีความหลากหลายและตอบสนองได้กับเด็กทุกกลุ่ม (นรรัชต์ ฝันเชียร. 2561 : เว็บไซต์) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ ด้วยวิธีการ กระบวนการ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทั้งในและนอกห้องเรียน มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรกำหนด ซึ่งสงบลักษณะ (2552 : 42) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวไว้ว่า ควรเป็นการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับการยอมรับนับถือในเอกัตบุคคลได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถ ได้เรียนสิ่งที่สนใจ ต้องการหรือมีประโยชน์ ได้ปฏิบัติตามกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ ได้รับการเอาใจใส่ประเมิน และช่วยเหลือเป็นรายบุคคล และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ซึ่งสามารถบรรลุผลสำเร็จตามอัตภาพ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้แก่ครูนั่นเอง ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2559 : 1) ได้กล่าวถึงบทบาทครูหรือผู้สอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ครูคือผู้จัดสิ่งแวดล้อม สร้างวัฒนธรรม และจัดสรรทรัพยากรสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายการศึกษา ดังนั้นบทบาทของครูจึงเปลี่ยนจากผู้สอนมาเป็นผู้จัดกิจกรรม หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งศักยภาพ หรือความรู้ความสามารถของตนเอง แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by Doing) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดหาเหตุผล เพื่อแก้ปัญหาเอง ด้วยการเสนอให้ผู้เรียน “คิด

มากกว่าจำ สอนให้ทำมากกว่าท่อง” ทำให้นักเรียนกลายเป็น “บุคคลแห่งการเรียนรู้” หรือเป็นผู้นำตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตจริงได้ กระบวนการวัดผลประเมินผลจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ที่ปรากฏในรูปแบบของพฤติกรรมและผลงานเป็นหลัก

ดังนั้นในการวิจัยเรื่องรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จึงมีโรงเรียนบ้านหนองขามร่วมทดลองใช้รูปแบบ ฯ ดังกล่าวเพื่อแก้ปัญหามาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และวิสัยทัศน์ และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. เพื่อศึกษาผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 128 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,638 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ได้มาโดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (หทัยชนก พรคเจริญ, และคนอื่น ๆ 2561 : 23) เป็นครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 128 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้ ชุดที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวม 68 ข้อ ชุดที่ 2 แบบสอบถามมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ข้อรวม 35 ข้อ ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฯ จำนวน 10 ข้อ และคู่มือรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. สรุปรวบรวมข้อเสนอแนะและนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแล้วมาพิจารณาแก้ไข
5. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาทดสอบหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient)
6. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผ่านการทดลองใช้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มี 6 ด้าน คือ 1) การส่งเสริมการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การส่งเสริมการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4) การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และ 6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญฯ ใน 2 โรงเรียน ได้แก่ ผลการทดลองปฏิบัติก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีระดับค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริม การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการวางแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ผาใหญ่ (2558) สภาพการบริหารงานวิชาการด้าน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนิเทศติดตาม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดาเดช ทาช้าย (2561) รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบึงกาฬสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 สรุปผลการศึกษาผลการศึกษาสภาพและปัญหา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนบึงกาฬ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ และด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี ภูคงคา (2561) การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ระดับดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับดำเนินการทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มี 6 ด้าน คือ 1) การส่งเสริมการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การส่งเสริมการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4) การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร และ 6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา รัตน์ หลวงนา (2563) บทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่โดยรวม มีการปฏิบัติตามบทบาทระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปฏิบัติตามบทบาทในระดับมาก ส่วนด้านการนิเทศภายใน กำกับติดตามการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปฏิบัติตามบทบาท ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ลีลาศ (2561) การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนวัดหนองสังข์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนวัดหนองสังข์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านตัวบ่งชี้พฤติกรรมของครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมิน ผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดาเดช ทาช้าย (2561) รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบึงกาฬสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 สรุปผลการศึกษา

รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนบึงกาฬ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และด้านการประเมินผล

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญฯ ใน 2 โรงเรียน ได้แก่ ผลการทดลองปฏิบัติก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีระดับค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน การส่งเสริมการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ และผลการทดลองปฏิบัติก่อนใช้รูปแบบ การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวม มีระดับค่าเฉลี่ย หลังการพัฒนาในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาทุกด้านโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ลีลาศ (2561) การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนวัดหนองสังข์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัย พบว่า การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการความรู้ ครูได้ดำเนินการพัฒนาสร้างองค์ความรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ แล้วจัดเก็บข้อมูลไว้ในคลังข้อมูลของโรงเรียน ในระบบอินเทอร์เน็ตแล้วได้ทำการเปิดแชร์ข้อมูลดังกล่าวให้กับครูผู้สอนด้วยกันและมีการเปิดแชร์ให้นักเรียนสามารถ เข้ามาเรียนรู้ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ตามที่ครูกำหนดได้

4. ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านหนองแห่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของครู และนักเรียนในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานเอกสารอธิบายรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีดำเนินการตาม

รูปแบบการส่งเสริมกระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลที่คาดว่าจะได้รับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำ การอำนวยความสะดวก การนิเทศติดตามงาน การนำรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแต่ละขั้นไปใช้เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองแหน มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ การดำเนินงานตามแนวคิดของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ การดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่าย การเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน กระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดกระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแต่ละขั้นไปใช้ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน และรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของครู และนักเรียนในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน เอกสารอธิบายรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ รูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีดำเนินการตามรูปแบบการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลที่คาดว่าจะได้รับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำ การอำนวยความสะดวก การนิเทศติดตามงาน การดำเนินงานตามแนวคิดของรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ การนำรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ละขั้นไปใช้เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนบ้านหนองแหน มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ การดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่าย การเรียนรู้ กระบวนการรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน สื่อเทคโนโลยี เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ละขั้นไปใช้เพื่อสร้างคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนการสอน และรูปแบบการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ภูคงคา (2561) การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ระดับความเหมาะสมโดยรวมของแนวทางการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ด้านผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ด้านผู้สอนอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้โดยรวมของแนวทางการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนบ้านหนองแหนควรมีการส่งเสริมให้ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน และพูดคุยกันบ่อย ๆ โดยเน้นรูปแบบที่ไม่เป็นทางการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยการดำเนินการอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำครูในการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้มากขึ้น ตลอดจนควรมีการเสริมแรง สร้างขวัญและกำลังใจ และระดับองค์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ท้องถิ่น สังคมเพื่อเป็นการระดมสรรพกำลัง และระดมทรัพยากรมาบริหารจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในประเด็นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาหลอมรวมในการดำเนินการจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความร่วมมือมากขึ้นในทุกด้าน และเห็นคุณค่าของการศึกษามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- นรรักษ์ ฝันเชียร. (2561). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.moe.go.th/wijai/module7.doc>.
- วิภารัตน์ หลวงนา. (2563). บทบาทของผู้บริหารต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ศักดิ์เดช ทาซ้าย. (2561). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบึงกาฬสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สงบ ลักษณะ. (2552). “การพัฒนาครุมิติใหม่โดยใช้ ระบบ e-Training.” วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 29(3).
- สาวิตรี ลีลาศ. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนวัดหนองสังข์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เสาวลักษณ์ ฝาใหญ่. (2558). สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อัญชลี ภูคงคา. (2561). การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.